

СУСПІЛЬСТВО НЕДОВІРИ. СОЦІОЛОГИ ФІКСУЮТЬ ЗАГАЛЬНЕ ЗНИЖЕННЯ ДОВІРИ УКРАЇНЦІВ ДО ВЛАДИ

Результати соціологічного опитування

Методологія

Під час соціологічного дослідження було опитано 1200 респондентів віком від 16 до 75 років в більш ніж 80 населених пунктах всіх типів та в усіх регіонах України. При опитуванні витримані квоти за статтю й віком. Час проведення польового етапу дослідження - з 2 по 10 лютого 2011 року. Математична точність вибірки становить +/- 3%.

Опитування здійснене в межах щомісячного дослідження «Омнібус» (Omnibus) компанією **TNS в Україні**.

Після типологізації областей було виокремлено наступні групи регіонів:

- населення міста Києва;
- населення ПІВНІЧНОГО регіону (Київська, Чернігівська і Житомирська області);
- населення ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО регіону (Волинська, Рівненська і Хмельницька області);
- населення ЗАХІДНОГО регіону (Львівська, Івано-Франківська і Тернопільська області);
- населення ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО регіону (Чернівецька і Закарпатська області);
- населення ЦЕНТРАЛЬНОГО регіону (Черкаська, Полтавська, Вінницька і Кіровоградська області);
- населення ПІВНІЧНО-СХІДНОГО регіону (Харківська і Сумська області);
- населення СХІДНОГО регіону (Донецька і Луганська області);
- населення ПІВДЕННО-СХІДНОГО регіону (Дніпропетровська і Запорізька області);
- населення ПІВДЕНОГО регіону (Одеська, Миколаївська і Херсонська області);
- населення КРИМСЬКОЇ АР.

При використанні даних посилання на **Лабораторію законодавчих ініціатив** та компанію **TNS в Україні** обов'язкове!

1. Довіра громадян до суспільних інститутів

Традиційно для України, найбільше громадяни довіряють Церкві (67,1% респондентів висловили повну або переважну довіру їй), ЗМІ – як українським (46,4%), так і російським (37,4%) й західним (36,5%) - та Збройним силам (40,1%). Найменше довіри у Судів (14,3%), Прокуратури (17%), Міліції (17,4%) та Верховної Ради України (18,7%). Серед органів влади більше всього українці довіряють Президенту (31%).

Наскільки ви довіряєте кожному з цих соціальних інститутів та організацій? (повна та переважна довіра)	Лютий-2011
1. Церква	67,1%
2. Українські ЗМІ	46,4%
3. Збройні сили	40,1%
4. Російські ЗМІ	37,4%
5. Західні ЗМІ	36,5%
6. Президент	31%
7. Місцеві ради	30,4%
8. СБУ	28,3%
9. Місцеві державні адміністрації	25,6%
10. Уряд	22,9%
11. Профспілки	21,4%
12. Верховна Рада	18,7%
13. Міліція	17,4%
14. Прокуратура	17%
15. Суди	14,3%

Загалом же можна констатувати, що за останні півроку в Україні відбулось падіння (подекуди – досить суттєве) рівня громадської довіри до всіх органів влади та до значної кількості соціальних інституцій. Так за період з вересня 2010 року по лютий 2011 року рівень довіри до Верховної Ради України скоротився на 2,7%, до Уряду – на 6,8%, до Президента найбільш суттєво – на 10,3%. Простежується і падіння рівня довіри до Судів (на 7,3%), Прокуратури (на 5,7%), Міліції (на 7,6%), Служби безпеки України (на 6,7%), Місцевих державних адміністрацій (на 7%) та Місцевих рад (на 5%). Дещо знизився рівень довіри навіть до Українських ЗМІ (на 4,4%) та Російських мас-медіа (на 4%). Єдині позитивні зміни спостерігаються у ставленні до Західних ЗМІ – тут рівень довіри виріс на 2,9%.

**Динаміка зміни рівня суспільної довіри в період
за вересень-2010 – лютий-2011**

Наскільки ви довіряєте кожному з цих соціальних інститутів та організацій? (повна та переважна довіра)	Лютий-2011	Вересень-2010	Різниця
1. Церква	67,1%	68,2%	- 1,1%
2. Українські ЗМІ	46,4%	50,8%	- 4,4%
3. Збройні сили	40,1%	43,5%	- 3,4%
4. Російські ЗМІ	37,4%	41,4%	- 4%
5. Західні ЗМІ	36,5%	33,6%	+ 2,9%
6. Президент	31%	41,3%	- 10,3%
7. Місцеві ради	30,4%	35,4%	- 5%
8. СБУ	28,3%	35%	- 6,7%
9. Місцеві державні адміністрації	25,6%	32,6%	- 7%
10. Уряд	22,9%	29,7%	- 6,8%
11. Профспілки	21,4%	25,1%	- 3,7%
12. Верховна Рада	18,7%	21,4%	- 2,7%
13. Міліція	17,4%	25%	- 7,6%
14. Прокуратура	17%	22,7%	- 5,7%
15. Суди	14,3%	21,6%	- 7,3%

У Києві, де, відбулися суттєві зміни у владі (персональні та структурні) без виборів, рівень довіри до міської ради та міської державної адміністрації найнижчий серед усіх регіонів. Так упродовж року рейтинг повної та переважної довіри до Київради знизився з 10,5% у лютому 2010 року до 4,5% у лютому нинішнього року; аналогічне зниження спостерігається і для Київської міської державної адміністрації: з 7,5% у лютому 2010 року до 3% у лютому 2011 року.

Повна та переважна довіра до Київської міської ради та Київської міської державної адміністрації (динаміка за рік)

	Лютий-2011	Лютий-2010
Київрада	4,5%	10,5%
КМДА	3%	7,5%

2. Загальний рівень довіри до Верховної Ради України

Повністю довіряють	3,2%
Переважно довіряють	15,5%
Переважно не довіряють	28,1%
Повністю не довіряють	45,6%
Не змогли відповісти	7,7%

Більше всього Верховній Раді України довіряють (тобто, відповіли «повністю довіряю» або «переважно довіряю») на Півдні (36,8%), у Криму (35%), на Південному Сході (28%) та на Сході (24,4%). Найменше – у Києві (4,5%) та на Заході (5,6%).

3. Загальний рівень довіри до Президента України

Повністю довіряють	9%
Переважно довіряють	21,8%
Переважно не довіряють	23,3%
Повністю не довіряють	38,2%
Не змогли відповісти	7,8%

Президенту найбільше довіряють (відповіли «повністю довіряю» або «переважно довіряю») на Сході (50,8%), Південному Сході (44,5%) та Півдні (41%). Найменше – на Заході (6,4%) та у Києві (10,5%).

4. Загальний рівень довіри до Кабінету Міністрів України

Повністю довіряють	3,8%
Переважно довіряють	19,1%
Переважно не довіряють	25,2%
Повністю не довіряють	43,8%
Не змогли відповісти	8,1%

Уряду найбільше довіряють (відповіли «повністю довіряю» або «переважно довіряю») на Сході (50,8%), у Криму (36,7%), на Південному Сході (34,9%), та Півдні (32,8%). Найменше – у Києві (7,5%), на Заході (8%) та Північному Заході (8%).

5. Динаміка зміни рівня довіри до влади за рік

В цілому, динаміка зміни рівня довіри до Верховної Ради України, Президента та Уряду нагадує параболи, які спочатку йдуть по висхідній, а потім спадають.

Динаміка зміни рівня довіри до влади за рік (повна та переважна довіра)

	Лютий – 2010	Вересень - 2010	Лютий - 2011
Президент	13,90%	41,30%	31%
Уряд	17%	29,70%	22,90%
Верховна Рада України	12,10%	21,40%	18,70%

У вересні 2010 року спостерігалось загальне підвищення рівня довіри до всіх центральних органів влади в порівнянні з показниками лютого 2010 року (слід зазначити, що показники початку 2010 року стосувалися ще Президента Ющенка та Уряду Тимошенко). 3 вересня ж 2010 року відбулось падіння довіри до всіх органів влади. Разом з тим, необхідно відзначити, що рейтинги довіри все ж не повернулися до минулорічного рівня. Тож слід констатувати, що за останній рік повна та переважна довіра до Верховної Ради України зросла на 6,6%, до Президента – на 17,1%, до уряду – на 5,9%.

6. Ставлення до відновлення чинності Конституції 1996 року

Більшість українців не підтримують відновлення чинності конституції 1996 року та повернення до т.зв. «президентсько-парламентської республіки». На питання «Чи підтримуєте ви розширення повноважень Президента України та обмеження повноважень Верховної Ради України у зв'язку з відновленням чинності Конституції 1996-го року?» **63,3%** респондентів відповіли «Ні», в той час як підтримали посилення президентської влади 36,5% опитаних. В регіональному розрізі розширення повноважень президента підтримали лише респонденти на Сході (51,3%). Ще у двох регіонах, які традиційно підтримують діючого президента, громадяни висловили порівняно високу підтримку поверненню до «президентсько-парламентської республіки» - на Півдні (50%), та Південному Сході (46%). В усіх інших регіонах значна більшість респондентів виступила проти посилення президента.

7. Погляди на виборчу систему

Переважає більшість українців вважає, що існуючу систему виборів до парламенту (пропорційну систему з закритими списками) необхідно змінювати. Так лише 22,5% респондентів висловились за те, щоб обирати депутатів до Верховної Ради України за тією ж системою, що й на двох попередніх парламентських виборах. В той же час **27,6%** опитаних виступили за те, щоб наступні вибори до парламенту відбувалися за такою ж виборчою системою, як останні місцеві вибори (за змішаною системою). Відносна ж більшість респондентів (**48,9%**) висловились проти введення змішаної системи на парламентських виборах, однак визнали, що і пропорційну виборчу систему з закритими списками все ж необхідно змінити.

8. Прозорість та відкритість українських органів влади

Переважає більшість українців вважає, що всі органи влади (як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях) працюють непрозоро та недостатньо відкрито – це засвідчили **77,2%** респондентів (аналогічний показник в минулому році становив 69,9%). Певне покращення в даному контексті можна спостерігати лише у Президента, прозорість та відкритість діяльності якого засвідчили 8,8% опитаних. Найбільш закритими громадяни вважають роботу Верховної Ради України, а також Уряду й інших центральних органів виконавчої влади.

Прозорість та відкритість органів влади

Органи влади	Лютий-2011	Лютий-2010
Верховна Рада України	1,8%	2,6%
Президент	8,8%	2%
Уряд та інші центральні органи виконавчої влади	1,8%	4,3%
Органи місцевої влади	5,7%	6,7%
Всі перераховані органи працюють достатньо прозоро та відкрито	4,1%	4%
Всі перераховані органи працюють непрозоро	77,2%	69,9%